در این گزارش با آفت‌کش‌های گیاهی و دوستدار محیط زیست آشنا می‌شوید

آفت‌کشِ بی آفت

زینب خزایی

جامعه

این روزها کلماتی مثل «ارگانیک» و «محصولات سالم» از واژه‌های پرتکرار مکالمات روزمره ما شده‌اند، چون همه می‌دانند مصرف سموم علیه آفات و بیماری‌ها آن قدر بالا گرفته که کمتر محصولی را می‌توان عاری از آنها دانست. متاسفانه سال به سال مصرف سموم نیز رو به افزایش است و این خود باعث مقاومت آفات شده و نسل به نسل قوی‌تر می‌شوند حتی. آمار نشان می‌دهد ۵۰۰ نوع حشره آفت نسبت به یك یا چند سم آفت‌کش مقاومت نشان داده‌اند. علاوه بر این مصرف سموم عوارض دیگری هم دارد. مثلا آلودگی محیط زیست به مواد شیمیایی ماندگار، آلودگی آب و منابع غذایی دام‌ها، آلودگی آب‌های زیر زمینی، طغیان کردن جمعیت حشرات به دلیل نابود کردن دشمنان طبیعی شان و انتقال باقیمانده سموم به مصرف‌کننده نهایی که ما هستیم.

پرمصرف و کم‌مصرف‌های کشور

میزان مصرف سالانه سموم دفع آفات کشاورزی در ایران حدود ۲۴۰۰۰ تن است که از این میزان حشره‌کش‌ها، قارچ‌کش‌ها و علف‌کش‌ها به ترتیب از میزان بالای مصرف برخوردار است. استان گیلان دارای بالاترین میزان مصرف و استان سیستان و بلوچستان دارای کمترین میزان مصرف هستند.

اثرات مصرف مواد شیمیایی در محصولات کشاورزی

طبق گزارش سازمان بهداشت جهانی هر سال در کشورهای در حال توسعه سه میلیون نفر در اثر آفت‌کش‌های شیمیایی مسموم می‌شوند. از این تعداد ۲۲ هزار نفر جان خود را از دست می‌دهند، ۵۳۷ هزار نفر دچار بیماری‌های مزمن می‌شوند و ۷۳ هزار نفر به بیماری‌های کشنده‌ای مثل سرطان مبتلا می‌شوند. بیماری‌های پوستی دومین رتبه بیماری‌های معمول مربوط به مشاغل مرتبط با سموم است. همچنین دلیل طعم نامناسب بعضی میوه‌جات و سبزیجات باقی ماندن سموم و کودهای شیمیایی در آنهاست. چون با افزایش مصرف این مواد شیمیایی، آنتی‌اکسیدان‌ها کاهش یافته و این محصولات بدون طعم شده و ارزش غذایی شان پایین می‌آید. تحقیقات نشان داده بین افزایش مصرف این مواد و ابتلا به بسیاری از بیماری‌ها از جمله سرطان رابطه مستقیمی وجود دارد. حالا راه‌حل چیست؟ استفاده از روش‌های سازگار با محیط زیست.

روش‌های سازگار با محیط زیست

این روش‌ها را به دو دسته می‌توان تقسیم کرد:

مبارزه بیولوژیك: در این روش از حشراتی که به طور طبیعی در طبیعت وجود دارند برای کنترل آفات استفاده می‌شود. مثلا کفشدوزك‌ها به طور طبیعی شته‌ها را شکار می‌کنند. در سال‌های اخیر به دلیل مصرف بی‌رویه سموم این حشرات شکارگر طبیعی جمعیت‌شان رو به کاهش است. بنابراین با پرورش آنها در محیط‌های تحقیقاتی و آزمایشگاهی و رهاسازی‌شان در طبیعت می‌توان باعث کاهش مصرف سموم شد.

استفاده از نسل جدیدی از آفت‌کش‌ها به نام آفت‌کش‌های گیاهی: گیاهان به طور طبیعی دارای ترکیباتی هستند که می‌توانند به‌عنوان حشره‌کش طبیعی مورد استفاده قرار گیرند. کشور ما هم که دارای تنوع گیاهی زیادی است، خاستگاه بسیاری از این گیاهان آفت‌کش است. جالب است بدانید در بسیاری از کشورهای دنیا به کشت این گیاهان و استخراج و مصرف مستقیم عصاره آنها جهت مبارزه با آفات اقدام می‌کنند.

ویژگی آفت‌کش‌های گیاهی

۱- برای انسان و سایر موجودات زنده بی‌خطر هستند و محیط زیست را آلوده نمی‌کنند.

۲- به صورت انتخابی عمل می‌کنند. یعنی فقط آفت را از بین می‌برند و کاری به دیگر حشرات مثل شکارگرهای طبیعی که مفید هستند، ندارند.

۳- دوره کارنس ندارند. چون هنگام مصرف سموم شیمیایی، باید یك دوره زمانی کوتاه یا بلند بسته به نوع سم طی شود تا اثر بقایای سم در محصول کشاورزی از بین برود. ولی در آفت‌کش‌های گیاهی این محدودیت وجود ندارد.

۴- از نظر اقتصادی مقرون به صرفه هستند.

نمونه‌هایی از آفت‌کش‌های ارگانیك خانگی و طرز تهیه آنها

حشره‌کش فلفلی

در یك مخلوط‌کن دو عدد فلفل قرمز، یك پیاز بزرگ، یك بوته سیر و کمی آب بریزید تا یك مخلوط خمیری به دست آید. بعد یك گالن آب روی آن بریزید و بگذارید یك روز در این حالت باقی بماند. بعد از گذشت این مدت آن را از صافی عبور دهید. حشره‌کش به دست آمده قابل استفاده برای گل‌های رز، آزالیا و سبزیجات است. همچنین می‌توانید در همان حالت خمیری گلوله‌هایی را در خاك گلدان یا باغچه قرار دهید تا آفات را از بین ببرد.

حشره‌کش پرتقالی

یك پرتقال را پوست بکنید. دو فنجان آب جوش روی آن بریزید و بگذارید چند ساعت بماند. بعد آن را صاف کنید. به این محلول چند قطره صابون مایع اضافه کنید و برای دفع آفات استفاده کنید. این حشره‌کش برای اسپری در لانه مورچه هم مناسب است.

حشره‌کش ریواسی

نیم کیلو برگ ریواس را با چهار لیوان آب به مدت ۲۰ دقیقه بجوشانید. بعد از این‌که سرد شد از صافی بگذرانید و در یك ظرف شیشه‌ای بریزید. چند قطره صابون مایع یا مایع ظرفشویی به آن اضافه کنید و برای انواع حشرات استفاده کنید.

آفت‌کش‌های ارگانیك موجود در بازار

پالیزین

معروف‌ترین حشره‌کش گیاهی پالیزین یا بیوژل است که مخلوطی از صابون‌های غلیظ، روغن‌های گیاهی، عصاره اکالیپتوس و نعنا، صمغ‌های گیاهی و... است.

از آن برای مبارزه با آفاتی مثل شته، سفید بالك‌ها، مگس‌ها و کنه‌ها استفاده می‌شود و هم برای شست‌وشوی درختان موجود در پارك‌ها و فضای سبز.

این صابون می‌تواند چربی، دوده و گرد و غبار سطح برگ‌ها را از بین ببرد و تا دو هفته مؤثر است.

این حشره‌کش دوره ماندگاری بسیار کمی دارد و آلوده‌کننده محیط زیست نیست و پس از نابودی آفات هیچ اثر سمی روی گیاه سمپاشی شده باقی نمی‌گذارد.

این صابون یك ژل غلیظ خوشبو است که باید در آب گرم حل شود. حلالیت آن در آب سرد کند است.

مقدار مصرف آن را طبق دستورالمعل درج شده روی آن رعایت کنید.

این آفت‌کش یك آفت‌کش تماسی است یعنی باید محلول ژل طوری روی آفت پاشیده شود که تمام بدن آن را پوشش دهد.

توصیه می‌شود محلول بیوژل با غلظت توصیه‌شده فنی، به مدت سه بار و با فاصله سه روز یك بار تکرار شود تا آفت به‌طور کامل کنترل شود.

اگر در مزرعه می‌خواهید پالیزین را مصرف کنید می‌توانید آن را همراه کودهای شیمیایی استفاده کنید تا ضمن صرفه‌جویی در هزینه و زمان باعث افزایش کارایی در اثر پوشش کامل برگ باشد.

گارلیکول

این حشره‌کش حاوی عصاره سیر، روغن‌های گیاهی و سایر مواد غلظت‌دهنده است.

برای دفع آفاتی مثل کنه، مگس سفید، سن و... موثر است.

این حشره‌کش هم مثل پالیزین دوره کارنس بسیار کمی دارد و آلوده‌کننده محیط زیست نیست و پس از نابودی آفات هیچ اثر سمی روی گیاه سمپاشی‌شده باقی نمی‌گذارد.

شکل ظاهری آن یك مایع غلیظ سبزرنگ با بوی سیر است.

توصیه می‌شود این محلول سه نوبت و با فاصله زمانی سه چهار روز یك بار تکرار شود.

کالیبان

یك نوع قارچ‌کش است که برای از بین بردن سفیدك‌ها استفاده می‌شود.

پودر سبزرنگی است که به‌راحتی در آب حل می‌شود.

مواد تشکیل‌دهنده آن نمك‌های پتاسیم، گیاهان دارویی و ترکیبات معدنی است.

چون دارای ترکیبات قلیایی است موقع مصرف حتما از دستکش استفاده کنید.

به دلیل به کاربردن گیاهان دارویی در ساختن برای انسان و سایر موجودات زنده و محیط زیست بی‌خطر است.

برگرفته از نشریه آفت‌کش‌های بی‌خطر ارگانیك و سازگار با محیط زیست سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی

اصول استفاده از آفت‌کش‌های گیاهی

با استفاده از موادی که در منزل دارید می‌توانید آفت‌کش بسازید. دقت داشته باشید آفت‌کش‌های طبیعی هم می‌توانند به بعضی موجودات آسیب بزنند. پس لازم است موقع استفاده از آنها نکات زیر را رعایت کنید.

۱- بهترین زمان استفاده ساعت خنك روز (صبح یا عصر) است. استفاده در ساعات گرم به گیاه آسیب می‌زند.

۲- اول روی قسمتی از برگ آفت‌کش را امتحان کنید. اگر بعد از ۲۴ ساعت به گیاه آسیبی نزد، روی تمام سطح آلوده استفاده کنید.

۳- فکر نکنید هر چه بیشتر آفت‌کش بزنید اثر بهتری دارد. به مقدار مورد نیاز استفاده کنید.

۴- فقط روی قسمت آلوده اسپری کنید.

۵- سعی کنید موقع استفاده دست و چشم‌تان را محافظت کنید.

۶- انتظار نداشته باشید این حشره‌کش‌ها به سرعت مواد شیمیایی اثر بگذارند، اما بعد از استفاده خیال‌تان بابت سلامت خودتان و محیط زیست راحت است.

۷- بهتر است آنها را به صورت تازه تازه درست کنید، اما هر مقدار از حشره‌کش را تهیه کردید در یك ظرف شیشه‌ای بریزید و روی آن را برچسب بزنید.

منبرهای گیاهی

رد پای کوچک اما خطرناک

کی توی این فصل باغ سیب رفته؟ دیدید پای بعضی درخت‌ها پر است از سیب‌های کوچك. یا اگر توی حیاط درخت سیب داشته باشید این شب‌ها باد که می‌آید می‌بینید تلپ تلپ صدای افتادن سیب می‌آید. از خودتان می‌پرسید حیف نباشد درخت این همه سر حوصله گل‌های به آن قشنگی داد. گل‌ها میوه شدند. نخودی، فندقی و حالا که شده‌اند قد گردو چرا باید بریزند؟ از سر کنجکاوی و بیشتر دلسوزی، می‌روید سر وقت میوه‌ها. رویشان یك سوراخ کوچك است. ای دل غافل! بازش که می‌کنید می‌بینید کرم زده. «چطور شده ما کرم را ندیدیم؟» چون این کرم زمستان در باغ بوده. با خیال راحت برای خودش در پناهگاهی مثل زیر پوست تنه درختان یا لابه‌لای میوه‌های ریخته شده توی کف باغ، علف‌ها و کلوخه‌های به سر برده. بهار از تخم درآمده، تبدیل به کرم شده و خودش را رسانده بالای شاخه و از سوراخ دم میوه واردش شده. کجا از آن جا بهتر؟ خب راه مبارزه‌اش چیست؟ مهم‌تر از همه پاك کردن و ازبین بردن پوسته‌های درخت که پناهگاه زمستانی آفت هستند. بعد هم جمع کردن میوه‌های کف باغ، مخصوصا گندیده‌ها. معلوم است یك باغدار سیب باید بیشتر از هرکار دیگری حواسش جمع این کوچولوی مخرب باشد که می‌تواند تا ۹۰ درصد محصول باغش را آلوده کند. خیلی از آفات روحی ما هم به این شکل در درون ما رخنه می‌کنند. کم کم در قلب‌مان، چشم‌مان، دست و زبان‌مان لانه می‌کنند. ما جدی‌شان نمی‌گیریم. نادانسته و ناخواسته به آنها پناه هم می‌دهیم. یك روزی به خودمان می‌آییم که پیشروی کرده‌اند تا عمق جان‌مان. رد پای این کوچولوها را نباید نادیده گرفت. کوچولوهایی که باعث نابودی و خسارت محض‌اند.

آفت‌کش‌های غیرشیمیایی

از آفت‌کش‌های غیرشیمیایی سازگار با طبیعت می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

چسب حشره‌گیر یا ورق جذب‌کننده حشرات: یك نوع تله است و مواد تشکیل‌دهنده آن صمغ، موم و ترکیبات روغنی است و به خصوص برای کنترل مگس، شته، سفید بالك‌ها در گلخانه‌ها استفاده می‌شود. این تله‌ها به دلیل کاهش مصرف سموم محصولات سالم تولید می‌شود.

طعمه موش کش: این طعمه به صورت قرص‌های سبزرنگ با بوی خوش عصاره گیاهی است که برای انواع موش استفاده می‌شود. در ساخت آن از هیچ نوع ماده شیمیایی استفاده نشده و مواد تشکیل‌دهنده آن املاح معدنی، جذب‌کننده‌های خوراکی و عصاره گیاهی است. تماس با رطوبت موجب کاهش اثر آن می‌شود، بنابراین بهتر است در داخل لوله پی‌وی‌سی به قطر ۱۰ سانتی‌متر قرار دهید. موقع کار گذاشتن طعمه حتما از دستکش استفاده کنید.

طعمه حلزون کش: نوار دورکننده حلزون، رنگ دورکننده حلزون و راب نیز از این دسته طعمه‌های غیرشیمیایی هستند.

حق با شماست

info@jamejamonline.ir

روابط عمومی: ۲۲۲۶۲۱۴۲

#سفر_زیارت

رمضان‌پور از رشت:

با توجه به رسیدن تعطیلات تابستانی و انجام مسافرت‌ها، امیدوارم نظارت در بخش‌های بهداشت و حمل‌نقل جاده‌ای مخصوصا در شهرهای زیارتی و تفریحی بیشتر شود.

#خطر_پارک

غفاری از تهران:

پارك قائم واقع در منطقه ۱۸ پاتوق اراذل و اوباش و خرده فروشان مواد مخدر شده و حضور خانواده‌ها برای گردش در این پارك خطرآفرین است.

#سپرده_فراموش

پارسا از ساری:

موسسه کاسپین از سال ۹۷ تا به‌حال مبالغ سپرده‌گذاران را عودت نداده است و کسی پاسخگوی اعتراضات نیست.

جوابیه

در پی درج پیامی در ۱۲خرداد ۱۳۹۸ با عنوان «کمبود کیوسك‌های مطبوعاتی در شهرك ولی‌عصر(عج)» روابط عمومی شهرداری منطقه ۱۸ تهران با ارسال نمابری اعلام کرد:

پیرو بخشنامه‌های ابلاغی متعدد از سوی معاونت خدمات شهری و محیط زیست شهرداری تهران و همچنین تاکیدات شورای اسلامی شهر تهران، صدور هرگونه مجوز نصب کیوسك مطبوعاتی یا کانکس برای افراد حقیقی و حقوقی به استناد قوانین موجود از حیطه و اختیارات مناطق خارج و تنها به صلاحدید شرکت ساماندهی صنایع و مشاغل شهر صورت می‌گیرد.

در پی درج پیامی در ۲۰ خرداد ۱۳۹۸ با عنوان «سد معبر در خیابان آذربایجان» مدیر روبط عمومی شهرداری منطقه ۱۱ با ارسال نمابری اعلام کرد:

در خیابان مورد اشاره شهرداری در سنوات گذشته اقدام به اخذ چندین نوبت دستور قضایی و جمع‌آوری خودروها و انتقال به پارکینگ نموده است و به صورت مستمر با حضور عوامل اجرایی راهور نسبت به گشت و همچنین رفع و اعمال جریمه و توقیف و انتقال به پارکینگ اقدام می‌نماید و به‌زودی شاهد اقدامات کامل و جامع‌تری در این خصوص خواهیم بود.